

И у осталим социјалистичким државама пренос власти с комуниста на некомунисте је извршен мирно, без проливања крви, осим у Румунији где је после бурних али кратких уличних немира ухапшен, на брзину осуђен и погубљен диктатор Николае Чаушеску (заједно са супругом), а нова демократска власт се утврдила након парламентарних и председничких избора, при чему су све ове промене санкционисане и новим Уставом Румуније од 1991. И у Бугарској су промене извршене мирно, истина, уз суђење диктатору Тодору Живкову који је био оличење свих прошлих зала, да би доношење новог Устава од 1991. означило дефинитиван раскид с комунизмом и диктаторском прошлошћу. Њиме је Бугарска кренула путем приватизације и преласка на тржишну привреду а у сфери политичког система се окренула демократији, поштовању законитости, подели власти, гарантовању народне суверености, политичког плурализма и права и слобода грађана. У организацији власти крупне промене се огледају у напуштању скупштинског система и увођењу парламентарног система власти. Истина, то није класичан парламентарни систем с обзиром на изражено јачање улоге извршне власти, посебно председника Републике, што је тенденција која је изражена и у осталим бившим социјалистичким државама. Народно собрание сада функционише у условима парламентаризма и оно је основа, тзв. рационализованог парламентаризма који обезбеђује стабилност владе и њено ефикасно деловање. Председник Републике је интеграциони и стабилизациони фактор државе и он је замишљен да има неку врсту арбитраже функције у систему, да балансира међу осталим државним органима и тако осигура нормално функционисање државне власти. Влада (Министарски савет) одговара политички пред парламентом и то сходно парламентаризму и та одговорност је тројака: колективна (солидарна) за делатност целе владе, друго одговорност премијера пред Народним собранием и политичка одговорност сваког министра посебно.

И Мађарска је темељном уставном ревизијом од 1990. започела изградњу новог друштва грађанске парламентарне демократије а и у Албанији последње уставне промене (од 1989. па на даље) су ишле у правцу раскида с комунистичким наслеђем и остацима Енвер Хоциних следбеника и прихватања модела новог друштва грађанске демократије. Као и друге социјалистичке државе, и Југославија се нашла пред сличним проблемима постсоцијалистичких трансформација јер је имала да одлучи: или враћање стаљинистичким моделима разрешења супротности или одлучан заокрет